

Els ajuntaments recorren a la protecció urbanística per a frenar l'allau de grans projectes de renovables

Reclamen a les àrees metropolitanes que treballen per a assumir l'autoeficiència energètica.

També impulsen l'ús de la biomassa i de plaques solars als sostres públics i l'autoconsum compartit.

Terres de l'Ebre ACN / Redacció

tral, Tres Termes.

La regulació del Govern per a implantar renovables i arribar als objectius de transició energètica de 2030 i 2050 va acabar provocant una allau de projectes en zones de les Terres de l'Ebre, on el problema és endèmic, com a la Terra Alta o el Baix Ebre. Un primer decret, la tardor del 2019, va generar una bombolla especulativa que trinxava espais rurals i perpetuava un model que s'aprofita de la vulnerabilitat i els problemes estructurals de l'agricultura, com els preus baixos i la falta de relleu generacional. Mentre batallen amb les grans energètiques, els municipis han apostat per la regulació urbanística, les eines de protecció de l'entorn i projectes d'autoconsum que els permeten no dependre'n. Ara es demana a les àrees metropolitanes que facen el mateix.

Dos anys més tard, la Generalitat va tornar a modificar el decret per a "punxar la bombolla especulativa" de les renovables que s'havia produït amb la normativa. Des de llavors, cal l'acord de la meitat dels propietaris dels terrenys afectats i les promotores han d'oferir el 20 % de participació local. També es prioritza el tràmit d'instal·lacions que connecten a línies de mitja tensió o que siguin inferiors a 5 MW de potència.

Des de la modificació, de la quinzena de parcs eòlics nous que es van projectar a la Terra Alta amb el primer decret només ha quedat a tràmit la central Microvitalba, d'un aerogenerador, i al Baix Ebre, el parc Ampliació de Colladetes, de quatre aerogeneradors, mentre que han entrat en funcionament centrals tramitades amb la normativa de les ZDP (anterior al 2019): s'han construït a la Terra Alta tretze nous grans aerogeneradors, les centrals Punta Rodona i Barrancs, que estan en funcionament des de fa unes setmanes. La promotora Naturgy continua amb els tràmits d'una tercera cen-

DEL VENT AL SOL La Terra Alta té ara 161 aerogeneradors, els mateixos que el Baix Ebre. Són les dos comarques catalanes amb més molins de vent en servei, però els canvis normatius han traslladat la pressió i hi ha més projectes de centrals fotovoltaïques en tràmit que eòlics. A la Terra Alta es projecten 159,5 hectàrees de panells fotovoltaïcs. Al cor de la comarca, per exemple, entre Vilalba dels Arcs, Batea, Gandesa i Corbera d'Ebre s'ha demanat autorització per a construir quatre parcs solars de prop de 140.000 panells. Ho fan diferents empreses que comparten seu social (a Madrid), una estratègia de divisió de macroprojectes que la comarca ja ha patit amb les eòliques.

També al Baix Ebre es tramiten projectes fotovoltaïcs en 129,6 hectàrees o en 28,8 al Montsià, però és la Ribera d'Ebre la que serà la tercera comarca catalana productora d'energia solar si les instal·lacions proposades es construeixen. Tindrà almenys 434,8 hectàrees de parcs fotovoltaïcs. La comarca ribera també és la que té més parcs eòlics en tramitació. Són Serra de la Creu 1, Tivissa IV, Tivissa II, Burgans 1 i Burgans 2, tots a Tivissa (42 aerogeneradors en total), a més de Serra de la Creu 5 a Rasquera, amb 4 aerogeneradors.

ORDRE URBANÍSTIC De fet, Tivissa va ser un dels municipis més impactats pel decret 16/2019. Fins a 44 projectes de renovables (eòlica, solar i línies d'evacuació) van arribar a la taula de l'Ajuntament. Per a frenar-ho, l'equip de govern municipal va fer una regulació urbanística per a limitar en una zona de terrenys comuns la implantació de renovables. Va licitar tres lots a les promotores per a fer tres parcs de 45 MW de potència. El consistori decidia on -un 4 % dels terrenys públics-, com -requeria crear llocs de

treballs per als veïns -, i per quant, perquè també ha fixat en les llicitacions la compensació econòmica mínima que cobrarà l'Ajuntament (150.000 euros de partida).

Des dels municipis veïns, però, re-trauen a Tivissa que hagi escollit per a les renovables aquella part del seu gran terme que no veuen i que hagen abocat l'impacte visual als pobles veïns. Contra això també es reivindica un model d'ordenació amb visió territorial, fins i tot de país. I és que mentre entitats socioeconòmiques com Terra Alta Viva reclamen i insisteixen en la redacció d'una Carta del Paisatge per a la comarca, molts consistoris busquen, pel seu compte, fórmules pròpies de regulació i protecció.

"Malauradament, la voluntat dels dotze municipis de la comarca no sempre va en la mateixa línia. Veuria amb bons ulls una carta paisatgística a la Terra Alta, però crec que anem una mica tard", ha dit l'alcalde de Gandesa, Carles Luz.

Entitats com Terra Alta Viva animen els ajuntaments a desenvolupar normes subsidiàries pròpies i els ofereixen suport a través de la Xarxa per la Sobirania Energètica. Els proposen crear ordenances municipals per a afavorir l'autoconsum i regular

la implantació de renovables, bonificar la generació d'energia verda i oferir assessorament.

L'alcaldesa del Pinell de Brai, Eva Amposta, defensa que la protecció del territori és una faena que **"no es fa així com així"**, i reconeix que el consens polític que requereix, en este mandat, no l'han trobat, com tampoc el suport de la Generalitat en les lluites que han hagut d'emprendre les administracions locals contra els macroprojectes.

PROTECCIÓ MUNICIPALISTA La proposta de protecció de l'equip de Carles Luz és la figura del Bé Cultural d'Interès Local per als actius paisatgístics. Ho plantegen a la zona del Mas d'en Sunyé, els Graus, les Cendroses i la Guardiola, una plana **"amb una riquesa paisatgística i agrícola molt important"**, a la falda de la serra de Puig Cavallé. Amb estes eines, els ajuntaments, com reivindica Luz, han de poder tenir **"veu pròpia"** sobre els projectes de renovables, unes instal·lacions **"que tenen repercussió zero sobre els pobles i el territori"**, com ha recordat també Eva Amposta. A la Terra Alta, on hi ha centrals eòliques des de principis de segle, fa anys que alerten que els pobles amb més aeroge-

I A MÉS...

Més de la meitat dels molins en tràmit, a la Ribera d'Ebre i la Segarra

La Segarra i la Ribera d'Ebre concentren més de la meitat dels molins eòlics que els governs català i espanyol estan tramitant arreu de Catalunya. Les dos administracions estan valorant 22 possibles parcs eòlics, que sumarien 170 aerogeneradors, 55 dels quals s'instal·larien a la Segarra i 52 a la Ribera d'Ebre en 12 dels projectes. Si totes les sol·licituds en curs tiren endavant, vuit de cada deu nous molins se situaran a Ponent i Terres de l'Ebre. Les dues regions ja acullen 538 dels 846 aerogeneradors que estan en funcionament al país.

neradors són els que han patit amb més duresa la despoblació.

Això passa perquè el model amb el qual es vol assolir la transició energètica busca al món rural allò que als grans centres metropolitanos de consum els costaria moltíssims més diners.

Des dels pobles i les entitats de les Terres de l'Ebre reclamen que l'autogestió i suficiència energètica es faci sobretot a les àrees metropolitanes. **"Nosaltres, la quota, ja l'hem complert"**, recorda Terra Alta Viva. **"Amb l'energia que produeix la Terra Alta, la Terra Alta en té prou"**, remarca Marta Martínez. **"Si tenen més demanda, que busquen solucions, però que no s'aprofite que som un territori rural i el destrossen perquè ells puguin tenir energia"**, ha reivindicat.

Des de l'associació Mas de la Cova, David Roselló reivindica els models alemanys o belgues, segons els quals les naus industrials i els polígons acullen la producció fotovoltaïca o els aerogeneradors. **"Aquí venen a arrancar oliveres de 300 anys per a plantar pinxos que duren 25 o 30 anys"**, denuncia.

De fet, la transició ecològica als pobles ha començat amb altres iniciatives que van més enllà de les